

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПЛКИ
 «ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
 Навчально-науковий інститут бізнесу та сучасних технологій
 Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА»

на 2021-2022 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 4 семестр
Освітня програма/спеціалізація	«Менеджмент»
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,

Бондар-Підгурська Оксана Василівна

науковий ступінь і вчене звання,
посада

д. е. н., доцент,
доцент кафедри менеджменту

Контактний телефон	+38-066-294-63-94
Електронна адреса	bondarpodgurskaa@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	Відповідно графіку
Сторінка дистанційного курсу	У розробці

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи спеціальних знань із організації процесу управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах викликів і загроз новій економіці
Тривалість	5 кредити ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота
Система поточного та підсумкового контролю	<i>Поточний контроль:</i> відвідування занять; захист домашнього завдання; дискусія в межах навчального матеріалу; виконання індивідуальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота <i>Підсумковий контроль:</i> ПМК (залік)
Базові знання	Наявність ґрунтовних знань із основ менеджменту, економічної теорії, мікро- та макроекономіки
Мова викладання	Українська
Анотація	У навчальній дисципліні розглядаються загальні риси та особливості управління конкурентоспроможністю підприємства із застосуванням принципів стратегічного управління в умовах викликів і загроз сьогодення. Приділено увагу особливостям здійснення моніторингу і оцінки конкурентоспроможності підприємства, обґрунтуванню та розробці конкурентної стратегії, визначенню чинників впливу на конкурентні

	переваги підприємства та формуванню організаційно-економічного механізму управління його конкурентоспроможністю. Відмінною рисою дисципліни є навчання підтримці конкурентоспроможності підприємства в умовах реалізації цілей сталого розвитку за рахунок напрацьованих світовою практикою менеджменту інструментів.
--	---

Перелік компетентностей для бакалаврів з менеджменту, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
<p align="center">Знання</p> <p>Критичне осмислення основних інноваційних теорій, принципів, методів і понять у навчанні (Зн 2): Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства (ПР3).</p> <p align="center">Уміння</p> <p>Розв'язання складних непередбачуваних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання, що передбачає збирання та інтерпретацію інформації (даних), вибір методів та інструментальних засобів, застосування інноваційних підходів (Ум): демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень (ПР4); описувати зміст функціональних сфер діяльності організацій (ПР5); виявляти навички формування, управління та розвитку креативного потенціалу організації, управління інноваційною діяльністю організації (ПР7).</p>	<p align="center">ЗК</p> <p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу (33). Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях (34). Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (39). Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні (310). Здатність до адаптації та дії в новій ситуації (311). Здатність генерувати нові ідеї (креативність) (312).</p> <p align="center">СК</p> <p>Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища (СК2). Здатність визначати перспективи розвитку організації (СК3). Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту (СК5). Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення (СК12). Здатність до творчої (креативність) та інноваційної діяльності (СК 16)</p>

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
МОДУЛЬ І. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА		
Тема 1. Суть і значення конкуренції	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою

Тема 2. Конкурентоспроможність підприємства: специфіка і проблеми	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 3. Конкурентне середовище підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 4. Конкурентні переваги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
МОДУЛЬ 2. НАПРЯМИ ОЦІНКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА		
Тема 5. Основні методи оцінки конкурентоспроможності підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 6. Діагностика управління конкурентоспроможністю підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
МОДУЛЬ 3. УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВАМИ: ВИКЛИКИ ТА ЗАГРОЗИ		
Тема 7. Стратегія як інструмента управління конкурентоспроможністю підприємства: обґрунтування вибору	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 8. Організаційно-економічне забезпечення системи управління конкурентоспроможністю підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 9. Імідж як результат ефективного управління конкурентоспроможністю підприємства.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою

Тема 10. Управління конкурентоспроможністю підприємства в умовах викликів і загроз	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати нормативно-правові документи, рекомендовані викладачем, за темою
--	---	--

Інформаційні джерела

Нормативно-правова та законодавча база:

1. Конституція України (основний закон) // Віче. – 1996 р. – №9. – С. 3-16.
2. Закон України «Про захист від недобросовісної конкуренції» від 7 червня 1996 р. № 236/96.
3. Закон України «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р. № 2210.
4. Закон України «Про державну підтримку малого підприємництва» від 19 жовтня 2000 р. № 2063-III. Урядовий кур'єр. 2000. 22 листопада.
5. Закон України «Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон» від 13 жовтня 1992 р. № 2673
6. Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими народженням та похованням» від 18 січня 2001 р. № 2240
7. Закон України «Про заходи щодо державної підтримки суднобудівної промисловості в Україні» від 18 листопада 1999 р. № 1242-XIV. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 3. Ст. 20.
8. Закону України «Про обмеження монополізму і недопущення несумлінної конкуренції в підприємницькій діяльності» //ВВР, 1992, №21 ст.296.
9. Закону України «Про природні монополії» від 20.04.2000№1682-III // Голос України. 2000.
10. [Закон України «Про інноваційну діяльність»](http://zakon.rada.gov.ua) від 04.07.2002 № 40-IV. //http://zakon.rada.gov.ua.

Науково-методична та практична база:

11. Азоев Г. Л. Конкурентные преимущества фирмы / Г. Л. Азоев, А. Л. Челенков. Москва : ОАО «Типография «Новости», 2000. 256 с.
12. Балабанова І. В. Управління конкурентною раціональністю: монографія. Міністерство освіти і науки України, Донецький національний університет економіки і торгівлі імені Михайла Туган-Барановського. Донецьк : ДонНУЕТ, 2008. 538 с.
13. Балабанова Л.В., В. В. Холод. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: монографія. Донецьк : ДонДУЕТ, 2006. 294 с.
14. Балабанова Л. В., Кривенко А. В.. Управление конкурентоспособностью предприятия на основе маркетинга: Монография. Донецк : ДонГУЭТ им. М. Туган-Барановского, 2004. 147с.
15. Бараненко С. П., Шеметов В. В. Стратегическая устойчивость предприятия. Москва : ЗАО Центр полиграф, 2004. 493 с.
16. Баранчев В. Маркетинговые цепочки ценностей и конкурентное преимущество компании. . *Маркетинг*. 2001. № 4. С. 23-31.
17. Белецкая И. И. Современный механизм формирования конкурентных преимуществ в свете эволюции их теории / И. И Белецкая. *Прометей*. 2005. № 1. С. 167-172.
18. Белоусов В. Л. Анализ конкурентоспособности предприятия. *Маркетинг в России и за рубежом*. 2001. №5(25). С. 64 – 70.
19. Березкина А. Концептуальные основы мониторинга конкурентной среды. *Маркетинг: методы, формы, исследования*. 2005. №1(80). С.51–59.
20. Бондар-Підгурська О. В. Науково-методологічні засади сталого інноваційного соціально орієнтованого розвитку економіки. Полтава: РВВ ПУЕТ, 2016. 531 с
21. Войчак А. В., Камишніков Р. В. Конкурентні переваги підприємства: сутність і класифікація. *Маркетинг в Україні*. 2005. № 2. С. 50-53.
22. Воронкова А. Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация: Монография. А. Э. Воронкова. Луганск : ВНУ, 2000. 316 с.
23. Горбатов В. М. Конкурентоспособность и циклы развития интегрированных структур бизнеса. Харьков. : ИД «ИНЖЭК», 2006. 592 с.
24. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях формирования рыночной экономики: Монография / Ю. Б. Иванов – Х. : ХГЭУ, 1997. 246 с.
25. Иванов Ю. Б. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия: Научное издание / Ю. Б. Иванов, А. Н. Тищенко, Н. А. Дробитько, О. С. Абрамова. Харьков. : Изд. ХНЭУ, 2004. 256 с.
26. Иванова О. Ю. Методические аспекты оценки конкурентных преимуществ предприятия. *Бизнес Информ*. 2006. № 4. С. 25-31.
27. Иванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства: оцінка, формування та розвиток: Монографія / Ю. Б. Иванов, П. А. Орлов, О. Ю. Иванова. – Х. : ВД «ІНЖЕК», 2008.352 с.
28. Кизим Н. А., Горбатов В. М. Концентрация экономики и конкурентоспособность стран мира. Харьков. : ИД «ИНЖЭК», 2005. 216 с.
29. Кузмін О. Є., Горбаль Н. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посіб. Львів : Вид. Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2004. 188с.

30. Кулешова А. Б. Конкуренция в вопросах и ответах: Учеб. Пособіе Москва : ТК «Велби», Изд-во «Прспект», 2004. 256 с.
31. Лифиц И. М. Теория и практика оценки конкурентоспособности товаров и услуг. Москва : Юрайт, 2001. 224 с.
32. Манцуров, І.Г. Статистика економічного зростання та конкурентоспроможності країни: монографія. Київ : КНЕУ, 2006. 392 с.
33. Мыдинский В.Г., Ильдеменов С.В. Реинжиниринг инновационного предпринимательства: Учебное пособие для вузов /Под ред проф. Ирикова В.А. Москва:ЮНИТИ, 1999. 414 с.
34. Михальчишин Н. Л. Конкурентна політика в Україні: проблеми реалізації та напрями їх вирішення. Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України. 2008. Вип. 6 (74). С. 121-129.
35. Мілов О. В., Мілевський С. В. Комплексна модель вибору конкурентної стратегії підприємства. *Економіка розвитку*. 2005. № 3 (35). С. 84-90.
36. Організаційно-економічні механізми посилення конкурентоспроможності регіону (методичні рекомендації) / Відп. ред. П. Ю. Беленький. Львів : Ін-т регіон. досліджень НАН України, 2006. 39 с.
37. Ойхман Е.Г., Попов Э.В. Реинжиниринг-бизнес: Реинжиниринг организаций и информационные технологии. – М.: Финансы и статистика, 1997. 336 с.
38. Портер Майкл Э. Конкуренция: Пер с англ.: Учебное пособие. Москва.: Издательский дом “Вильямс”, 2000. 495 с.
39. Светуных С. Г., Литвинов А. А. Конкуренция и предпринимательские решения. Ульяновск : Изд-во «Корпорация технологий продвижения», 2000. 256 с.
40. Теоретичні основи конкурентної стратегії підприємства : Монографія / За заг.ред. Ю. Б. Іванова і О. М. Тищенко. Харьков : ВД «ІНЖЕК», 2006. 384 с.
41. Тищенко О. М., Кизим М. О., Іванова О. Ю.. Проблеми формування конкурентних переваг підприємства. *Теоретичні та прикладні питання економіки*, 2008. Вип.15. С.141 – 153
42. Тищенко А. Н., И. Л. Райнин. Комплексный подход к оценке конкурентоспособности и позиционирования предприятий. Конкурентоспособность: проблемы науки і практики: Монографія. Харьков: В.Д. «ІНЖЕК», 2006. С.135-156.
43. Тищенко А. Н., Хаустова В. Е., Ялдин И. В. Учет параметров диверсификации при оценке конкурентоспособности предприятия. Конкурентоспособность: проблемы науки та практики: Монографія. Харьков: ВД «ІНЖЕК», 2007. С.156 – 172.
44. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Підручник / Ю. Б. Іванов, М. О. Кизим, О. М. Тищенко, О. Ю. Іванова, О. В. Ревенко, Т. М. Четцова-Терашвілі. Харьков: ВД «ІНЖЕК», 2010. 320 с.
45. Фактори і механізм забезпечення конкурентоспроможності регіону: Наук. доповідь / НАН України. Ін-т регіон. досліджень. Наук. ред. д. е. н., проф. П. Ю. Беленький. Львів, 2005. 145 с.
46. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса:экономика, маркетинг, менеджмент. Москва : Изд.-книготорг. Центр «Маркетинг», 2002. 892 с.
47. Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. Москва : ИНФРА-М, 2000. 312 с.
48. Формирование конкурентной позиции предприятия в условиях кризиса: Монография / А. Н. Тищенко, Ю.Б. Иванов, Н. А. Кизим, Е. В. Ревенко, Т. М. Четцова-Терашвили / Под общ. ред. А. Н. Тищенко. Харьков. : ИД «ІНЖЭК», 2007. 376 с.
49. Хвостенко О. А. Використання системного підходу у визначенні складових та факторів конкурентного середовища. Електронний журнал Інституту економіки та менеджменту Національний авіаційний університет. Режим доступу до журналу: http://www.nbu.gov.ua/e-journals/PSPE/2009_1
50. Чернявський А. Д., Філіппов М. І. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навч. посіб.. Київ: ДП «Вид. Дім «Персонал», 2011. 234 с.
51. Шнипко О. С. Національна конкурентоспроможність: сутність, проблеми, механізми реалізації. Київ : Наук. думка, 2003. 334 с.
52. Bondar-Pidgurska O.V., Karangwa Charles, Kalu Robinson Abuchi. Innovative activity as a tool to increase the competitiveness of corporations in conditions non-industrial economy. *Інноваційний розвиток та безпека підприємств в умовах неіндустріального суспільства*: матеріали міжнародної науково-практичної інтернет-конференції учнів, студентів, аспірантів і молодих вчених (27 жовтня 2020 року, м. Луцьк).
53. Bondar-Pidhurska O.V., Kornienko N.M., Kiyantseva M.M. Corporate social responsibility as a tool for maintaining the image of the enterprise in the conditions of hybrid wars. Управління та адміністрування в умовах протидії гібридним загрозам національній безпеці: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (7 грудня 2020 року, м. Київ) Державний університет інфраструктури і технологій.
54. Porter M. E. Competitive advantage: Creating and sustaining superior performance. New York: The Free Press, 1992. 557 p.
55. Prahalad C., Hamel G. The Core Competence of the Corporation. *Harvard Business Review*. 1990. Vol. 68. № 3. P. 79-91.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

Пакет програмних продуктів Microsoft Office .

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання виконуються відповідно до графіку навчального процесу. Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publicna-informaciya>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-3): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (3 балів); поточна модульна робота (7 балів)	30
Модуль 2 (теми 4-6): відвідування занять (5 балів); захист домашнього завдання (5 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (5 балів); тестування (3 балів); поточна модульна робота (7 балів)	30
Модуль 3 (теми 7-12): відвідування занять (6 балів); захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (5 балів); завдання самостійної роботи (6 балів); тестування (6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	40
Разом	100

Шкала нарахування підсумкових балів з дисципліни «Управління конкурентоспроможністю підприємства»

Оцінка за шкалою ECTS		Оцінка за національною шкалою	Якісні критерії оцінки знань
A	90-100	5 (відмінно)	Глибокі знання, можлива незначна кількість помилок
B	82-89	4 (дуже добре)	Міцні знання вище середнього з можливими кількома помилками
C	74-81	4 (добре)	Міцні знання з певною кількістю серйозних помилок
D	64-73	3 (задовільно)	Непогані знання, але є значна кількість серйозних недоліків
E	60-63	3 (задовільно достатньо)	Достатні знання, які задовольняють мінімальним критеріям
FX	35-59	2 (незадовільно) з можливістю повторного складання	Недостатні знання, слабо засвоєний матеріал, невміння самостійно викласти його зміст
F	0-34	2 (незадовільно) з	Невміння осмислити зміст теми і публічно чи

		обов'язковим повторним вивченням дисципліни	письмово представити його
--	--	---	---------------------------